

AOb

t.a.v. dhr. W. Dresscher

Postbus 2875

3500 GW Utrecht

Datum 6 december 2006
Kenmerk [klik hier en type kenmerk]
Betreft Geldreserves voortgezet onderwijs

Geachte heer Dresscher,

De VO-raad betreurt de wijze waarop de Algemene Onderwijsbond de vermogenspositie van het voortgezet onderwijs aan de orde stelt. Juist op het moment dat er breed draagvlak bestaat voor extra investeringen in het onderwijs, wekt u met uw berichtgeving de indruk dat de VO-scholen steenrijk zijn. Berichtgeving die tendentiek is en bijstelling behoeft.

De VO-raad is van mening dat het voortgezet onderwijs er in tien jaar tijd in is geslaagd om een gezonde financiële situatie te creëren. Scholen geven prioriteit aan een gezonde financiële basis en willen voorbereid zijn op risico's en noodzakelijke investeringen. Scholen potten het onderwijsgeld niet onnodig op.

Wij vinden het buitengewoon opmerkelijk dat de AOb in haar berichtgeving voorbij gaat aan de redenen waarom scholen zich genooddaakt zien om geld te reserveren. Scholen in het voortgezet onderwijs zijn financieel volledig verantwoordelijk voor hun bedrijfsvoering. Daarbij past het dat er reserveringen worden getroffen. Iedere organisatie doet dat, zo ook scholen voor voortgezet onderwijs.

Die reserveringen zijn allereerst noodzakelijk voor materiele zaken als nieuwbouw, onderhoud en vervanging. Algemeen wordt erkend dat de overheidsvergoeding voor nieuwbouw en onderhoud amper toereikend is voor eigentijds onderwijs. Dat een gemiddelde aanvraag en realisatie voor nieuwbouw vijf tot tien jaar duurt en dat daarbij voor een belangrijk deel uit eigen middelen moet worden bijgedragen, wordt in het artikel 'De boekhouders regeren' niet meegenomen. Ook niet dat de meeste gemeentes die verantwoordelijk zijn voor de nieuwbouw dit zelden volledig financieren.

Een andere reden om reserves aan te leggen is het moeilijk voorspelbare bekostigingsbeleid van de overheid. Cumi-regelingen worden vervangen door leerplusarrangementen waarbij twee maanden voor ingangsdatum nog steeds geen duidelijkheid bestaat over de postcodegebieden die in aanmerking komen voor vergoeding. De vergoeding voor beloningsdifferentiatie dreigt te worden ingetrokken omdat de resultaten moeilijk te monitoren zijn. En als klap op de vuurpijl dreigt de minister met bekostigingsmaatregelen wanneer niet voldaan wordt aan de bijna onmogelijk te realiseren onderwijstijd van 1040 uur.

Uw berichtgeving is nog onbegrijpelijker als je bedenkt dat veel arbeidsvoorwaardelijke regelingen reserves absoluut noodzakelijk maken. Zo kennen de meeste scholen een ontslagbescherming van één of twee jaar voor het zittend personeel. Personeelsleden kunnen een deel van hun (senioren)verlof sparen om dit op latere leeftijd in te zetten. Een ontslagbescherming en het uitstellen van verlof vraagt wel om een voorziening. Ook zult u bekend zijn dat de salarissen gedurende twee jaar bij langdurige ziekte voor 170% worden gegarandeerd. Gedeeltelijk arbeidsongeschikten krijgen gedurende vijf jaar een aanvulling op hun salaris. Naast deze voorbeelden zijn er nog vele met de AOb overeengekomen arbeidsvoorwaardelijke regelingen te noemen die scholen dwingen om de hiermee gepaard gaande financiële risico's af te dekken.

Je kunt over de hoogte van de reserves van mening verschillen. 1,3 miljard is heel veel geld. Maar zet dat eens af tegen de jaaromzet. Dan kom je uit op 25%. Wanneer je die vervolgens weer afzet tegen de risico's die je moet nemen als school op het terrein van personeelsfluctuaties en investeringen dan valt dat percentage wel mee. Bekijk je het exploitatieresultaat over 2004 dan is dat voor de gehele sector 1,3%. Nou niet bepaald een schokkend percentage. De gemiddelde Nederlander spaart waarschijnlijk meer per jaar.

Natuurlijk zou het resultaat nul moeten zijn. Middelen voor onderwijs moeten ook aan onderwijs worden besteed. Maar vergeet niet dat het onderwijs pas vanaf 1996 volledig zélf verantwoordelijk wordt gesteld voor zijn financiële huishouding. Verouderde inventarissen werden door de overheid 'om niet' geschonken. Voor de vervangingsreserves diende de scholen zelf op te draaien. En de toch als behoudend bekend staande sector wilde eerst zijn middelen op orde hebben alvorens te gaan investeren. Het ministerie controleert daartoe alle jaarrekeningen. Ook worden jaarrekeningen ter goedkeuring voorgelegd aan Raden van Toezicht.

Waar de AOb stelt dat de hoogte van de reservering ter discussie moet worden gesteld dan heeft zij terecht een punt. Maar dat was door de sector zélf ook al geconstateerd. Samen met het ministerie van Onderwijs is een passende norm gezocht voor de vermogenspositie. Besloten is om het weerstandsvermogen, waarbij het vermogen wordt afgezet tegen de jaaromzet, te gaan hanteren. Het weerstandsvermogen moet tussen de 10 en 45% liggen. Nu zijn er inderdaad een veertigtal scholen die die norm overschrijden. Maar in de meeste gevallen kunnen zij uitleggen dat dat te maken heeft met op handen zijnde investeringen.

Het is betreurenswaardig dat de AOb de indruk wekt dat er miljarden doelloos op de plank liggen. Een weerstandsvermogen van 45% is een acceptabele bovengrens die ook door de VO-raad wordt onderschreven. Dat is ook wat de sector wil en zal realiseren. Investeren in het onderwijs, maar wel vanuit een gezonde financiële situatie.

Met vriendelijke groet,

Sjoerd Slagter
Voorzitter